

บทบาทอิทธิพลตัวแปรคั่นกลางพหุขนานของปัจจัยที่มีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง
การสอนสู่ผลการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
The Role of Parallel Multiple Mediation Variable Effect of Relative Factors
on Teaching and Learning Outcomes of the Students in Public
Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences
Buriram Rajabhat University

ธนพัฒน์ จงมีสุข^{1*}, ธัญญรัตน์ พุดพิงษ์ชัยชาญ², และ สถาพร วิชัยรัมย์³

Thanapat Jongmeesuk¹, Thanyarat Puttipongchaichan², and Sathaporn Vichairam³

¹⁻³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์; Faculty of Humanities and Social Sciences Buriram Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Thanapat.jm@bru.ac.th

DOI : 10.14456/jasrru.2025.17

Received : March 28, 2025; Revised : April 3, 2025; Accepted : April 27, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาคุณภาพการสอนการเรียนของคณาจารย์และนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ 2. เพื่อศึกษาอิทธิพลตัวแปรคั่นกลางพหุขนานของปัจจัยการสอนและปัจจัยการเรียน ประกอบด้วย คุณภาพการสอน กระบวนการเรียน พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักศึกษา เป็นปัจจัยเชื่อมโยงมีอิทธิพลของคุณภาพต่อคณาจารย์และนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจกับประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณาจารย์และนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 249 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีการตอบกลับครบทุกฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ตัวแปรคั่นกลางพหุขนานสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม JASP 0.1.7.3.0 และ Smart PLS4

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพการสอน กระบวนการเรียน พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.72, SD = 0.61) ด้านค่าเฉลี่ยสูงสุดปัจจัยด้านคุณภาพการสอนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.61, SD = 0.58) และปัจจัยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.50, SD = 0.75) ตามลำดับ

2) อิทธิพลทางอ้อมเชิงพหุขนานอยู่ในช่วงของผลคูณสัมประสิทธิ์ขอบเขตล่างมีค่าความผันแปร (R^2) เท่ากับ 0.331, 0.548 และมีขอบเขตบนมีค่าความผันแปร (R^2) เท่ากับ 0.626, 0.754 ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่า เส้นทางผลคูณสัมประสิทธิ์เส้นทางของ กระบวนการเรียน และพฤติกรรมการเรียนนักศึกษาเป็นปัจจัยคั่นกลางพหุขนานที่เชื่อมโยงอิทธิพล ของการจัดการศึกษาของสาขาวิชาสู่ผลการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มีค่าอิทธิพลทางอ้อมเชิงพหุขนานไม่ถึง 0 อย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ (Keywords) : คุณภาพการสอน, กระบวนการเรียน, พฤติกรรมการเรียน, คุณลักษณะที่พึงประสงค์

Citation : Jongmeesuk, J., Puttipongchaichan, T., & Vichairam, S (2025). The Role of Parallel Multiple Mediation Variable Effect of Relative Factors on Teaching and Learning Outcomes of the Students in Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences Buriram Rajabhat University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(2), 141-154. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.17>

Abstract

The research objectives of this study were 1) to study the quality of teaching and learning of lecturers and students in Public Administration Program, and 2) to study the parallel multiple mediation variable effect of teaching factors and learning factors, consisting of teaching quality, learning process, student learning behavior, and desirable student characteristics, which are the relative factors affecting the quality of the lecturers and students in Public Administration Program. This research used a quantitative research design employing a survey research method with the population. The sample used in the study was 249 lecturers and students in the Public Administration Program. The research instrument was a questionnaire, and all responses had been completed. The statistics used in the research were the analysis of percentages, averages, standard deviations and the analysis of structural equation model (SEM) of parallel multiple mediation variables using Jasp 0.1.7.3.0 and SmartPLS4 programs.

The research results indicated 1. That the overall mean scores for teaching quality, learning process, student learning behavior, and desirable student characteristics were at the highest level ($\bar{X} = 4.72$, $SD = 0.61$). Among these factors, teaching quality had the highest mean score ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.58$), while desirable student characteristics had the lowest overall mean score ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.75$), respectively.

2) The indirect multiple mediation effect falls within the range of the coefficient product, with the lower bound having variance values (R^2) of 0.331 and 0.548, and the upper bound having variance values (R^2) of 0.626 and 0.754, respectively. In conclusion, the coefficient product path, the learning process path, and students' learning behavior served as parallel multiple mediating factors linking the influence of educational management to students' academic performance in the Public Administration Program. The indirect multiple mediation effect was significantly less than zero.

Keywords : Teaching quality, Learning process, Learning behavior, Desirable characteristics

บทนำ (Introduction)

มหาวิทยาลัยคือสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตระดับสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนการสอนบรรยายโดยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างแท้จริงและมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าการพยายามทำความเข้าใจด้วยตนเองเพียงฝ่ายเดียววิธีการสอนเพื่อให้เกิดความหลากหลาย วิธีจำลองสถานการณ์ วิธีการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เกิดการคิดวิเคราะห์แยกแยะอย่างมีส่วนร่วม การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในปัจจุบันเพื่อให้ตอบโจทย์ของการพัฒนาประเทศให้ประชาชนได้มีการพัฒนาศักยภาพอย่างยั่งยืน จะต้องพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นสำคัญสถาบันระดับอุดมศึกษาจึงมี บทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางสังคมเพื่อให้งานของมหาวิทยาลัยบรรลุถึงความสำเร็จ

Citation : ธนพัฒน์ จงมีสุข, ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ, และ สถาพร วิชัยรัมย์. (2568). บทบาทอิทธิพลตัวแปรต้นกลางพหุนานของปัจจัย ที่มีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง การสอนสู่ผลการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(2), 141-154.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.17>

ตามวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคมในปัจจุบันหรือปฏิบัติราชการทางภาครัฐ และเอกชนการบริหารจัดการการให้บริการเป็นงานหลักและภารกิจหนึ่ง กระบวนทัศน์การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงเนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความต้องการทางสังคม คุณลักษณะของผู้เรียน ความต้องการของผู้เรียน กลไกการตลาด รวมถึงกระบวนการการเรียนรู้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างพลิกผัน การจัดการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ การให้มีการปฏิสัมพันธ์หลายมิติระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนโดยมีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) การคิดวิเคราะห์ขั้นสูง (Higher Order Thinking) อีกทั้งผู้สอนยังมีหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอมเจตคติที่ดีเป็นตัวนำแล้วผู้เรียนจะเกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้านความรู้และการพัฒนาทักษะแทนที่จะเน้นได้การเรียนรู้และทักษะละเลยด้านเจตคติการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนและการให้ผู้เรียนบ่นกับผู้อื่นมีความตระหนักในการเรียนรู้และสามารถสะท้อนถึงแนวความคิด (Reflection) การเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อผู้เรียนสอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตจึงได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร ที่ใช้มาแล้ว 5 ปี เพื่อให้มีความเหมาะสมและมีคุณภาพ โดยสาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์ได้กำหนดเป้าหมายในการมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และพัฒนาความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และยังเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงต่อไป อีกทั้งในการปรับปรุงหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) ในครั้งนี้ ได้อาศัยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 (TQF) และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ในระดับชาติและสากล มีจำนวนหน่วยกิตรวม 128 หน่วย (สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, 2567)

จากประเด็นปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทอิทธิพลตัวแปรคั่นกลางพหุขนานของปัจจัยที่มีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างการสอนสู่ผลการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยจะศึกษาประเด็นที่ว่าเพราะเหตุใด หรือมีปัจจัยใดบ้างหรือไม่ที่จะเป็นปัจจัยนำไปสู่การเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการสอนการเรียนของคณาจารย์และนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลตัวแปรคั่นกลางพหุขนานของปัจจัยการสอนและปัจจัยการเรียนเป็นปัจจัยเชื่อมโยงมีอิทธิพลของคุณภาพต่อคณาจารย์และนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

Citation : Jongmeesuk, J., Puttipongchaichan, T., & Vichairam, S (2025). The Role of Parallel Multiple Mediation Variable Effect of Relative Factors on Teaching and Learning Outcomes of the Students in Public Administration

Program, Faculty of Humanities and Social Sciences Buriram Rajabhat University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(2), 141-154. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.17>

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning)

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาพร พงษ์พิบูล, 2558)

ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงานและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูงเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอดผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองความรู้เกิดจากประสบการณ์การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน (ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2561) บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของ Active Learning จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัตส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลายวางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรมครูผู้สอนต้องใจกว้างยอมรับในความสามารถในการแสดงออกความคิดของผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, 2561) การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ตัวอย่างรูปแบบหรือเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี ได้แก่ 1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) 2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) 3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led review sessions) 4. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) 5. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or reactions to videos) 6. การเรียนรู้แบบโต้เถียง (Student debates) 7. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student generated exam questions) 8. การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research proposals or project) 9. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) 10. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping journals or logs) 11. การเรียนรู้แบบการเขียน

Citation : ธนพันธ์ จงมีสุข, ธัญญรัตน์ พงษ์พิบูลย์ชัยชาญ, และ สถาพร วิชัยรัมย์. (2568). บทบาทของอิทธิพลตัวแปรต้นกลางพหุนานของปัจจัย

ที่มีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง การสอนสู่ผลการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ

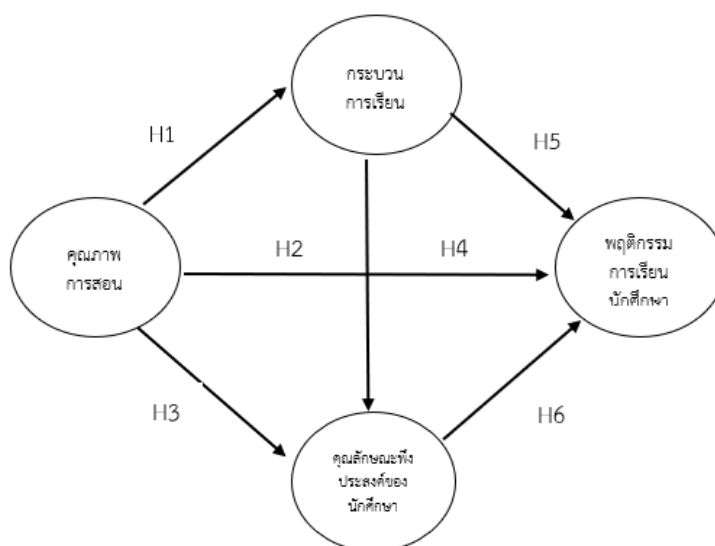
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(2), 141-154.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.17>

จดหมายข่าว (Write and produce a newsletter) 12. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิดเพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยงทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่มมีกระบวนการนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลตัวแปรขึ้นกลางพหุนามของปัจจัยการสอนกับปัจจัยการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในคุณภาพการสอน (Teaching quality) กระบวนการเรียนรู้ (Learning process) พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา (Student learning behavior) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักศึกษา (Desired student characteristics) ผู้วิจัยได้ทำการสรุปและสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2-5 เป็นการประเมินคุณภาพการเรียนคุณภาพการสอน พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และผลการปฏิบัติงานโดยลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของ Likert (Likert 'Scale) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) รายข้อเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปรที่ต้องการวัด โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 มาเป็นข้อคำถาม ตรวจสอบความเที่ยงธรรม เป็นการตรวจสอบเพื่อวัดความสอดคล้องภายในของคุณภาพโดยรวมของเครื่องมือทั้งฉบับด้วยสูตรวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา

ประชากรคือคณาจารย์ประจำและนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 540 คน กลุ่มตัวอย่างคือ 249 คน จากกลุ่มตัวอย่างโคต้าและวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ คือ ส่วนที่ 1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้บรรยายคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปี และหมู่เรียนด้วยการแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลต่างๆ เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร ส่วนที่ 2 สถิติเชิงอนุมานหรือสถิติอ้างอิง (Inferential Statistic) เป็นการนำวิธีทางสถิติมาใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและหาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีเงื่อนไขด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Jasp 0.1.7.3.0 โดยจะเป็นการวิเคราะห์หาเส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านคุณภาพการสอน (Teaching Quality) ด้านกระบวนการเรียน (Learning Process) ด้านพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (Student Learning Behavior) และคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา (Desirable Characteristics of Students) เพื่อสถิติวิเคราะห์ด้วยแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) โดยใช้ SmartPLS4

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่องบทบาทอิทธิพลตัวแปรต้นกลางพหุคูณของปัจจัยที่มีปฏิสัมพันธ์เชิงโยงระหว่างการสอนสู่ผลการเรียนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 129 คน (คิดเป็นร้อยละ 51.80) มีช่วงอายุ 20 ปี จำนวน 65 คน (คิดเป็นร้อยละ 26.13) มีระดับชั้นปี 4 จำนวน 69 คน (คิดเป็นร้อยละ 26.90) และหมู่เรียนที่ 1 จำนวน 64 คน (คิดเป็นร้อยละ 25.70)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาความสอดคล้องภายในของคุณภาพ

ตารางที่ 1 ตารางผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)
1. ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน (TQ)	0.915
2. ปัจจัยด้านกระบวนการเรียน (LP)	0.923
3. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (SR)	0.947
4. ปัจจัยด้านคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา (DS)	0.922

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลความเที่ยงโดยวิเคราะห์จากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach's alpha) อยู่ในระดับสูงทุกปัจจัย โดยมีค่าความเที่ยงรายด้านอยู่ระหว่าง 0.915 ถึง 0.947

ตอนที่ 3 ศึกษาคุณภาพการสอนการเรียนรู้ของคณาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี

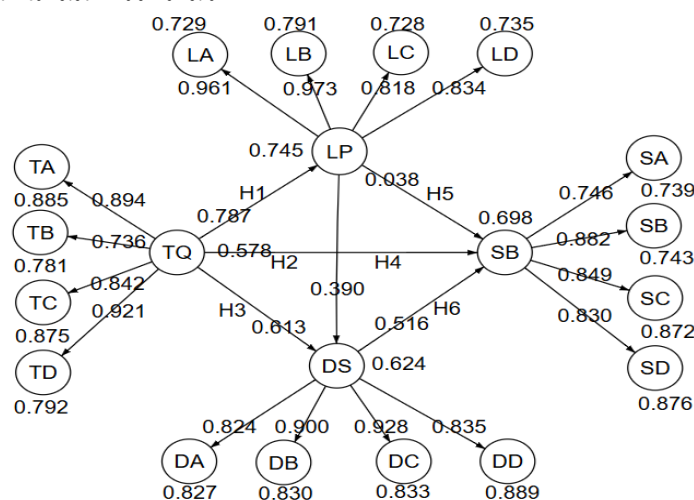
ตารางที่ 2 ตารางผลการศึกษาคูณภาพการสอนของความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถาม ตามสมมุติฐานที่ 1

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	ความสำคัญ
1. ปัจจัยการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์การสอนการเรียนรู้	4.72	0.61	มากที่สุด
2. ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน	4.61	0.58	มากที่สุด
3. ปัจจัยด้านกระบวนการเรียน	4.57	0.76	มากที่สุด
4. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา	4.53	0.40	มากที่สุด
5. ปัจจัยด้านคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา	4.50	0.75	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพรรณนาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์การสอนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.61) ปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ปัจจัยด้านคุณภาพการสอนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.58) รองลงมาปัจจัยด้านกระบวนการเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.76) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.40) และ ปัจจัยด้านคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุดมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างสัมประสิทธิ์ความถดถอยอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่มีอิทธิพลต่อการสอนการเรียนรู้ของนักศึกษา

ภาพที่ 2 ภาพความสัมพันธ์สมการโครงสร้าง

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์สมการโครงสร้างตามสมมุติฐานที่ 2

จากภาพที่ 2 พบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยสัมประสิทธิ์ความถดถอยอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมส่งผลต่อบทบาทอิทธิพลตัวแปรต้นกลางปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสอนการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณภาพการสอนอิทธิพลทางตรงต่อด้านกระบวนการเรียนและด้านคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา (DE = 0.787, 0.578 และ 0.613 ตามลำดับ) แต่ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (DE = 0.038) 2. กระบวนการเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา โดยมีพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (IE = 0.390 ตามลำดับ) แต่ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (DE = 0.038) และ 3. คุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (DE = 0.516 ตามลำดับ) 4. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ตัวแบบของอิทธิพลตัวแปรต้นกลางพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏบุรีรัมย์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ตารางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

ตัวแปร	ความผันแปร R ²	อิทธิพล (effect)	SQ	BIM	SAT
พฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (SR)	0.698	DE	0.475***	0.039	0.482***
		IE	0.299	0.263	0.000
		TE	0.747	0.371	0.482
กระบวนการเรียน (LP)	0.745	DE	0.887***	0.325	N/A
		IE	0.000	0.000	N/A
		TE	0.814	0.000	N/A
คุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา (DS)	0.624	DE	0.626***	0.204***	0.000
		IE	0.275	0.000	0.000
		TE	0.726	0.369	0.000

หมายเหตุ DE = Direct Effect, IE = Indirect Effect, TE = Total Effect, N/A = Not Applicable

* หมายถึง p-value ≤ 0.10 หรือ t ≥ 1.65

** หมายถึง p-value ≤ 0.05 หรือ t ≥ 1.96

*** หมายถึง p-value ≤ 0.01 หรือ t ≥ 2.58

จากตารางที่ 3 พบว่ากระบวนการเรียน (DE=0.887) ต่อพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (DE=0.475) และคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา (DE=0.626) กระบวนการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา (DE=0.204) กระบวนการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (DE=0.039) กระบวนการเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อปัจจัยพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา และคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการเรียนนักศึกษา (DE=0.482) ส่วนผลการวิเคราะห์อิทธิพลตัวแปรต้นกลางพหุคูณของกระบวนการเรียนและคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา

Citation : ธนพัฒน์ จงมีสุข, ธัญญรัตน์ พุฒพิพงษ์ชัยชาญ, และ สถาพร วิชัยรัมย์. (2568). บทบาทอิทธิพลตัวแปรต้นกลางพหุคูณของปัจจัย

ที่มีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง การสอนสู่ผลการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(2), 141-154.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.17>

มีอิทธิพลในการถ่ายทอดปัจจัยคุณภาพการสอนสู่ผลการเรียนพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตารางที่ 4 ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมีความแตกต่างกัน

ลำดับ	สมมติฐานการวิจัย (hypothesis)	สัมประสิทธิ์ เส้นทาง(Coef.)	ค่า t-test	ผลลัพธ์
H1	คุณภาพการสอนมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียน (TQ - LP)	0.787***	37.976	สนับสนุน
H2	คุณภาพการสอนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเรียน (TQ - SB)	0.578***	20.743	สนับสนุน
H3	คุณภาพการสอนมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา (TQ - DS)	0.613***	18.526	สนับสนุน
H4	กระบวนการเรียนมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา (LP - DS)	0.390***	9.845	สนับสนุน
H5	กระบวนการเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเรียนนักศึกษา (LP - SB)	0.038***	9.572	ไม่สนับสนุน
H6	คุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเรียนนักศึกษา (DS - SB)	0.516***	4.726	สนับสนุน

จากตารางที่ 4 แสดงคุณภาพการสอนมีอิทธิพลทางตรงต่อกระบวนการเรียน คุณลักษณะ
พึงประสงค์ของนักศึกษาและพฤติกรรมเรียนนักศึกษาส่วนกระบวนการเรียนคุณลักษณะพึงประสงค์
ของนักศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมเรียนนักศึกษา

ตารางที่ 5 ตารางผลการทดสอบอิทธิพลทางอ้อมของโครงสร้างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียน
คุณภาพการสอนพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา

ลำดับ	สมมติฐานการวิจัย (hypothesis)	Effect	Boot SE	Boot LLCI	Boot ULCI
H7	กระบวนการเรียนเป็นปัจจัยคั่นกลางพหุขนานที่ เชื่อมโยงอิทธิพลของคุณภาพการสอนให้เป็นวิธีการ สู่พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา (LP – TC – SB)	0.562	0.055	0.331	0.626
H8	คุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษาเป็นปัจจัย คั่นกลางพหุขนานที่เชื่อมโยงอิทธิพลของคุณภาพ การสอนให้เป็นวิธีการสู่พฤติกรรมการเรียนรู้ นักศึกษา (LP – TC – SB)	0.692	0.086	0.548	0.754

จากตารางที่ 5 แสดงคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษาเป็นปัจจัยคั่นกลางระหว่างคุณภาพการ
สอนกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา เพราะค่าผลคูณของสัมประสิทธิ์ขอบเขตล่าง (Boot LLCI)-ขอบเขตบน
(Boot ULCL) มีค่าไม่คลุม 0 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษาเป็นปัจจัยคั่นกลางพหุ
ขนานที่เชื่อมโยงอิทธิพลของคุณภาพการสอนสู่พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ปัจจัยคุณภาพการสอน จากผลการวิจัยพบว่าคุณภาพการสอนมีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดการ
เรียนการสอนของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Jacob, Copple (2020) ที่ได้ทำการศึกษา
การมีส่วนร่วมของการฝึกอบรมเพื่อจุดประสงค์ในการมีส่วนร่วมสาธารณะของนักวิทยาศาสตร์: การทดสอบ
ความสัมพันธ์ทางอ้อมโดยใช้การไถ่เกลี่ยพหุคูณคั่นกลาง พบว่า ผลลัพธ์บ่งชี้ถึงผลกระทบทางอ้อมสำหรับ
ประสิทธิภาพภายในและทัศนคติต่อผู้ชม และผลกระทบโดยตรงที่สอดคล้องกันทั้งงานวิจัยนี้ให้การตรวจสอบ
ที่ครอบคลุมมากขึ้นว่าการฝึกอบรมด้านการสื่อสารมีส่วนช่วยต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมสาธารณะของ
นักวิทยาศาสตร์ โมเดลการไถ่เกลี่ยพหุคูณแบบคั่นกลาง ทฤษฎีของตัวแปรพฤติกรรมที่วางแผนไว้สำหรับ
ประสิทธิภาพภายใน ประสิทธิภาพการตอบสนอง บรรทัดฐาน และทัศนคติจะถูกตรวจสอบในฐานะผู้ไถ่
เกลี่ยที่มีศักยภาพ จากการสำรวจนักวิทยาศาสตร์ที่สุ่มเลือกจากมหาวิทยาลัย

2. ปัจจัยกระบวนการเรียน จากผลการวิจัยพบว่ากระบวนการเรียนมีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดการ
เรียนการสอนของนักศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาและคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา
ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Besley, (2018) ที่ได้ทำการศึกษาคำถามความเข้าใจความเต็มใจของ
นักวิทยาศาสตร์ที่จะมีส่วนร่วม พบว่า การรับรู้ทักษะการมีส่วนร่วมส่วนบุคคล (การรับรู้ความสามารถของ
ตนเอง) และสิ่งที่นักวิทยาศาสตร์คิดเกี่ยวกับเธอหรือเพื่อนร่วมงานของเขา (ความเชื่อเชิงบรรทัดฐาน) ล้วน
เป็นตัวทำนายที่ไม่สอดคล้องกัน อาจจำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อค้นหาวิธีกำหนดมุมมองการมีส่วนร่วมของ
นักวิทยาศาสตร์ในลักษณะที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

3. ปัจจัยคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยคุณลักษณะพึงประสงค์
ของนักศึกษามีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา

Citation : ธนพัฒน์ จงมีสุข, ธัญญรัตน์ พุฒพิงษ์ชัยชาญ, และ สถาพร วิชัยรัมย์. (2568). บทบาทอิทธิพลตัวแปรคั่นกลางพหุขนานของปัจจัย
ที่มีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง การสอนสู่ผลการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ

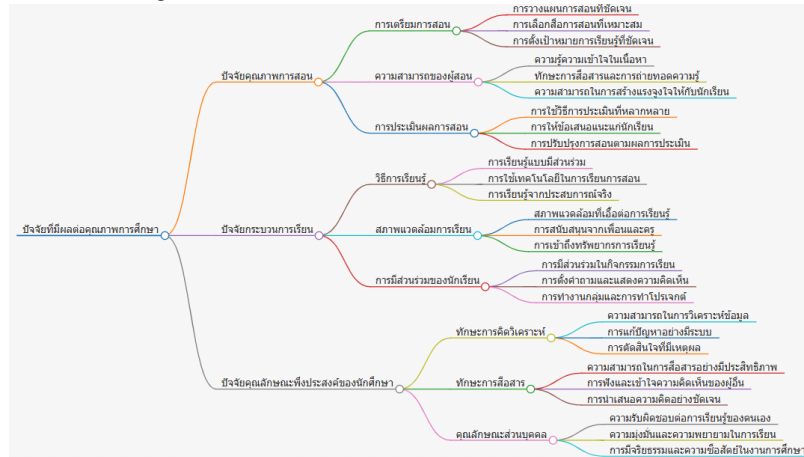

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(2), 141-154.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.17>

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Dennard R, และ Wong (2000) ที่ได้ทำการศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าเรียนต่อที่เชื่อมโยงกับความพึงพอใจของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยสำรวจถึงด้านทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเลือกมหาวิทยาลัยที่ตนเองพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษา ประกอบด้วย การยอมรับส่วนบุคคล ความเป็นที่ยอมรับทางสังคมเชื่อมั่นในมหาวิทยาลัย การกระตุ้นและความหวังของครอบครัว ส่วนผลสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาพบว่า ปัจจัยความพึงพอใจของนักศึกษามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

ภาพที่ 3 แผนภูมิรูปภาพองค์ความรู้ปัจจัยระหว่างการเรียนการสอน

จากภาพที่ 3 ความสนใจและแรงจูงใจความสนใจในเนื้อหาที่เรียนและแรงจูงใจในการเรียนรู้มีผลต่อการมีส่วนร่วมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถและทักษะพื้นฐาน ความรู้พื้นฐานและทักษะที่มีอยู่ของผู้เรียนจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่สัปดาห์การเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนมีสไตล์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่น การเรียนรู้แบบมองเห็น (Visual) การฟัง (Auditory) การทำ (Kinesthetic) ซึ่งควรนำมาพิจารณาในการออกแบบการสอน ความรู้และทักษะของผู้สอน: ความรู้ในเนื้อหาวิชาและทักษะการสอนของผู้สอนมีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน ทักษะการสื่อสารความสามารถในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและสนับสนุนการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจในการแสดงความคิดเห็นและถามคำถาม เนื้อหาที่สอนควรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้และความสามารถของผู้เรียนเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตจริงจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนที่สะอาดสบาย การเข้าถึงเทคโนโลยีและทรัพยากรการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนสามารถช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและมีปัจจัยหลายด้านที่มีผลต่อความสำเร็จของการเรียนรู้ การเข้าใจและพิจารณาปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้เรียนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยคุณภาพการสอนความรู้และความเชี่ยวชาญของผู้สอน ผู้สอนที่มีความรู้ลึกซึ้งในวิชาที่สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบคำถามหรือแก้ไขปัญหาที่นักเรียนอาจพบได้ดีขึ้น ทักษะการสอนนั้นรวมถึงการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบมีส่วนร่วม การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมและการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและนักเรียนสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมและรู้สึกปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็นการประเมินผลการเรียนรู้ การมีระบบการประเมินผลที่โปร่งใสและยุติธรรม สามารถช่วยให้นักเรียนรู้ถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา การสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา การมีทรัพยากรที่เพียงพอ เช่น สื่อการสอน ห้องเรียนที่เหมาะสม และการฝึกอบรมสำหรับผู้สอน คุณภาพการสอนที่ดีจะส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนจะมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ปัจจัยกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความต้องการในการเรียนรู้และการบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคล เช่น ความสนใจในวิชาเรียน หรือแรงกระตุ้นจากการตั้งเป้าหมายในอนาคต ทักษะการเรียนรู้ ความสามารถในการจัดการเวลา การวางแผนการศึกษา และทักษะการคิดวิเคราะห์ ความเชื่อมั่นในตัวเอง (Self-efficacy) ความเชื่อว่าตนเองสามารถประสบความสำเร็จในงานหรืองานเรียนที่ทำปัจจัยทางสังคมการสนับสนุนจากครอบครัวการส่งเสริมและแรงกระตุ้นจากสมาชิกในครอบครัว เช่น การให้ความรักและการสนับสนุนด้านการศึกษา ความสัมพันธ์กับเพื่อนสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนได้ เช่น การมีเพื่อนที่ตั้งใจเรียนจะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเรียนมากขึ้น วัฒนธรรมและค่านิยมค่านิยมทางสังคมเกี่ยวกับการศึกษาและการเรียนรู้

1.3 ปัจจัยคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษาการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Experiential Learning) การจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วม เช่น การทำโครงการกลุ่ม การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง หรือการทำงานร่วมกับชุมชน จะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ผ่านการปฏิบัติจริง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแสดงออกความคิดเห็น และการแลกเปลี่ยนความคิด จะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และทักษะการทำงานเป็นทีมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาการใช้กรณีศึกษาและปัญหาที่มีความซับซ้อนในการเรียนการสอนจะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาการให้ข้อเสนอแนะแบบสร้างสรรค์การให้ข้อเสนอแนะแบบทันทีและสร้างสรรค์จะช่วยให้นักศึกษาเห็นถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา ทำให้พวกเขามีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองการส่งเสริมการเรียนรู้แบบตลอดชีวิตการกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การสัมมนา การอบรม และการเรียนออนไลน์ จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน: การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ หรือการใช้สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล จะช่วยกระตุ้นและเพิ่มความน่าสนใจในการเรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและนักศึกษา จะทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์การสนับสนุนจากผู้บริหารและชุมชนการสร้างร่วมมือระหว่างโรงเรียน มหาวิทยาลัย ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนานักศึกษา จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเติบโตในทุกด้านการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาเป็น

Citation : ธนพัฒน์ จงมีสุข, ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ, และ สถาพร วิชัยรัมย์. (2568). บทบาทอิทธิพลตัวแปรต้นกลางพหุนานของปัจจัย

ที่มีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง การสอนสู่ผลการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(2), 141-154.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.17>

กระบวนการที่ต้องใช้หลายวิธีร่วมกัน โดยการเลือกวิธีที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับลักษณะของนักศึกษา วัตถุประสงค์การเรียนรู้และบริบทของการศึกษานั้นๆ การประยุกต์ใช้แนวทางที่หลากหลายจะช่วยให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มเติมส่วนเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยกระบวนการจัดรายวิชา เพื่อจะได้นำมาใช้เป็นข้อมูลในมาประกอบวางแผนการจัดการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2561). *การออกแบบการเรียนรู้แนวดิจิทัล*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แหมมณี. (2560). *รูปแบบการเรียนการสอน การเลือกที่หลากหลาย* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข. (2561). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวเรศ รักดีจิตร. (2557). *Active Learning กับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2558). *คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. (2567). *รายงานประกันคุณภาพการศึกษาสาขวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- Besley, J. C., Dudo, A., Yuan S., & Lawrence, F. (2018). Understanding scientists' willingness to engage. *Journal of Science Communication*, 40(5). 559-590. <https://doi.org/10.1177/1075547018786561>
- Dennard, R. H., & Wong, H. S. P. (2000). U.S. Patent No. 6,020,581. Washington, DC: U.S. Patent and Trademark office.
- Jacob, C. (2020). Contribution of Training to Scientists' Public Engagement Intentions: A Test of Indirect Relationships Using Parallel Multiple Mediation. *Journal of overview and metrics*, 42(4). 508-537. <https://doi.org/10.1177/1075547020943594>
- John, C. B. (2018). Understanding Scientists' Willingness to Engage. *Journal of Science communication*, 40(5). 32-47. <https://doi.org/10.1177/1075547018786561>
- Ringle, C. M., Wende, S., & Will, A. (2005). Smart PLS 2.0 M3. Hamburg: University of Hamburg.

